

Mótmæli móti herútbúgving

I samband við viðtøkuna á tingi móti herútbúgving og goymslu og nýtslu av hernaðarútgæð á landi og sjóvi í Føroyum, hevur landsstýrið fingið skriv frá statsministerinum. Fotokopi av hesum brævi hevur landsstýrið lagt tingu til kunngerðar, og skulu vit her endurprenta, hvat í skrivinum stendur:

I denne anledning skal undertegnede statsminister på regeringens vegne udtale følgende:

Som det vil være bekendt, opføres der i nærheden af Sandfelli nordvest for Thorshavn en radarstation, en radiostation (en såkaldt Forward Scatter station) samt et indkvarteringsområde til brug for stationerne.

Radarstationen, der er et led i SHAPES kæde af langtrækkende varlingsstationer (med tilsvarende stationer bl. a. i Danmark, Norge, Island og Storbritannien) har til formål at registrere trafik af luftfartøjer, og radiostationen formål er at videresende oplysninger fra radarstationen til centrale myndigheder.

Under opførelsen af radiostationen er der opstået behov for en udbygning af stationens kapacitet. Af radiotekniske grunde ville en ændring af stationens nuværende placering i nærheden af radarstationen være ønskelig, og mulighederne for en teknisk bedre beliggenhed har derfor været undersøgt. Undersøgelserne er imidlertid resulteret i, at en tilbeholdelse af den hidtidige placering efter omstændighederne er tilfredsstillende, hvorved man også har taget et formodet ønske fra færøske side om ikke at sprede anlæggene i betragtning. — Udvidelsen af stationens kapacitet medfører en mindre forøgelse af stationens tekniske personale.

De arealer, hvorpå stationerne og indkvarteringsområdet anlægges, vil blive indhegnet af hensyn til anlæggenes beskyttelse og uhindrede funktion. Det er for tiden ikke muligt at oplyse den nøjagtige størrelse af de pågældende arealer, men regnet vil antagelig alt efter terrenforholdene de enkelte steder komme til at forløbe i en varierende afstand af maksimalt 200 m fra vedkommende bygning eller anlæg. Adgangsvejen til anlæggene vil være åben for offentligheden, dog således at vejen vil blive spærret tæt ved stationerne.

Den samlede bemanding på stationerne vil andrage ca. 150 mand, hvoraf hovedparten vil blive militært, det vil sige uniformeret, resten civilt personale. Der vil på stationerne kun blive tale om at beskæftige personer fra Danmark eller Færøerne, samt herudover nogle få teknikere fra NATO.

Det militære personale skal have specialuddannelse, dels i betjening af stationerne, dels som teknikere for at kunne udføre reparationer og lignende på materiellet. En mindre del, antagelig omkring 10—15 mand, vil blive anvendt til bevogetningsmæssige opgaver, medens et lignende antal påregnes anvendt til arbejde, som ikke kræver teknisk eller anden særlig uddannelse. Sidsnævnte stillinger vil formentlig helt eller delvis kunne besættes med færingar, såfremt der måtte være interesse herfor.

Såfremt det måtte vise sig, at færingar skulle ønske at forrette anden frivillig tjeneste ved stationerne, vil dette spørgsmål blive taget op til overvejelse i forsvarsministeriet. Principielt skulle der

intet være til hinder herfor under forudsætning af, at de pågældende er i besiddelse af fornødne kvalifikationer.

Som det tidligere er meddelt, er der ikke med driften af anlæggene forbundet nogen form for strålevirkning af sundhedsfarlig eller anden skadelig karakter for mennesker og dyr, som førdes på området omkring stationerne.

Som det også fremgår af foranstående, påregnes stationernes uniformerede personale ikke anvendt til opgaver, der kræver indsats af våben, idet dets opgaver, bortset fra almindelig bevogetningstjeneste, er af radar- og signalteknisk art. Dette personale vil blive udstyret med almindelige håndvåben, men der vil ikke blive tale om nogen form for oplægning af bomber, raketter eller lignende, lige så lidt som der foreligger planer om opførelse af andre NATO-anlæg på Færøerne, således som det har været anført i den færøske presse.

Det er regeringens indtryk, at det færøske folk føler sig som hørende til den vestlige verdens kulturkreds og fortsat ønsker at tilhøre denne. Som tiden har formet sig, er det vanskeligt, for ikke at sige umøgligt for de små lande at sikre sig et sådant tilhørsforhold uden gennem samarbejde med andre ligesindede lande, og i et sådant samarbejde er det nødvendigt og uundgåeligt, at enhver deltager, stor eller lille, aktiv eller passiv, må påtage sig byrder og bringe ofre efter evne.

JÓHAN SKJOLDBORG 100 ÁR

Johan Skjoldborg er borin í heim 1861. Hesin fátæki húsmanssonurin, sum saman við javnlíka sínum Jeppe Aakjær vaks upp til navnframt skald, ið gav fólki sínum varandi andsviðið og var talsmaður fyri teimum minni mentu, sum av ringum samfelagsviðurskiftum liðu hugur og hall. Tíðin tá var soleiðis, at tey, ið minni máddu, høvdu tað óendaliga ringt. Les t. d. bókina hjá Ewald Tang Kristensen: »Minder og Oplevelser.« Hann veit at siga frá. Rætt í teimum árunum, tá ið Skjoldborg og Aakjær vóru óvitar, valtraði hann um Jútland og savnaði visur, søgnir og ævintýr.

Johan Skjoldborg vaks upp í einum fátækum húsmann- og skómskúluheimi við Limfjórðin. Longu í barnárunum fekk hann tað ómilda lívið at kenna, tí barn mátti hann út at tæna, og tað vóru ómenniskjanslig kor, eitt sovorðið neyðarðyr hevði.

Men tá ið hann hevði fingið prestisins hond á hovdið, var hann so knúur at brota seg fram til læru. Í 1881 fekk hann læraraprógvið — var nú lærari til 1902. Tá legði hann hetta arbeiði frá sær og varð rithøvundur og sosialagitator burtur av. Hann búði leingi við Dynæs við Silkeborgvotnini; men síðan búði hann í Løgstór í heidursbústað, sum húsmenn

Rættleiðing

Av tí, at Tage Mortensen í Berlingske Tidende leggur mær orð í munin, sum eg ikki havi sagt viðvíkjandi føroyskum máli í kirkjuni, so fellur grundarlagið undan tí álpinum, sum Hákon Djurhuus ger á meg í Dagblaðnum, burtur.

Johan Nielsen.

SAMANSTOYTUR MILLUM TJALDUR OG COLORADO

SKAÐIN UM 700 TÚSUND KRÓNUR

Tá Tjaldur seinasta sunnukvöld var á veg úr Føroyum til København, bar ikki mætari á, enn at skipið stoytti saman við Colorado hjá DFDS, ið var á veg við farni til Suðuramerika. Samanstoyturin hendi á Lappegrunden tætt við Helsingør. Skipini fingi bæði stóran skaða. Tjaldrið stoytti við stevnið inn í bógvin á Colorado. Tjaldrið er farið á skipasmíðju í Aalborg (har tað varð smíðað), og Colorado verður afturgjort í Helsingør.

Mannskaði var eingin umborð á danska skipinum; men fleiri ferðarfolk á Tjaldurinum fingi skurðsár og annað, og 2 fólki máttu fara á sjúkrahús.

Tað tekur einar trýggjar vikur at vala um Tjaldrið, og Dronning Alexandrine hjá DFDS skal imeðan sigla fyri tað, og fór ígjákvöldið úr København við 150 ferðarfolkum og farni av stykkjagóði.

Erik Mohr hevur feru, og imeðan er Jættnagard skipari.

Stórtingsvalið í Noregi

SOSIALISTISKU FLOKKARNIR VÖRÐU VIÐ MEIRILUTAN AFTANÁ STÓRTINGVALIÐ MÅNADAGIN

Stórtingsvalið í Noregi mánadagin varð ikki norska Arbejderpartiet til stór sigurs, sum árin frammanundan. Flokkurin vann hesaferð bert 74 av tinglimunum, meðan teir seinast áttu 78 tingssessir av teimum 150, og sostatt góðan meiriluta.

Í Noregi eru valreglurnar soleiðis, at eingir eykamenn verða valdir, og tí fer hópur av atkvøðum fyri einki. Soleiðis mistu kommunistarnir sess sín á tingi, teir høvdu bert ein, hóast flokkurin fekk 52.000 atkvøður.

Orsokin í hesa støðu í norsku politikki í dag er tann, at nýstovnaður flokkur, Sosialistisk Folkeparti, eins og í Danmark til fólkatingsvalið har, setti fram valevni til Stórtingið og vann 2 sessir.

Menn høvdu mett umist um eydnuna hjá hesum flokki. Summi hildu hann fara at vinna ovurstórt, meðan aðrir mettu flokkinn til ikki at fáa mann. Tað var serliga í Oslo, flokkurin vann mikið, serliga kom hetta at sviða til kommunistaflokkinn og síðani til arbeidaraflokkinn. Hesin flokkur gongur móti atomútbúgving og sambandi við NATO samgonguna og innliman í felagsmarkaðin.

Tá so er statt, at hesir stóru spurningar stutt frammanundan valinum hava verið frammi, verður manna millum hildið, at tað ikki var arbeidaraflokkinn til ósigurs, at hann misti 4 tingssessir. Teir borgarligu flokkarnir hava vónað og væntað, at arbeidaraflokkurin fór at minka nógv meira, men stóðan er so tann í lutuni, at arbeidaraflokkurin hevur 74 menn, meðan teir borgarligu flokkir (Framhald á 2. síðu)

Ítróttur

Vínardystur var seinasta sunnudag í Fuglafirði. Tað var í mannsliði hjá Kyndli, ið var komið at leika móti mannsliði hjá IF — II. Hóast dysturin endaði við 24—11 til Kyndils, var hetta ein áhugaverður dystur. Liðið hjá IF, ið ikki hevur serliga venjing, tá fleiri av leikarunum hava verið burtur í summar, sýndi í byrjanini gott spæl, men teir vóru ikki so treystir sum Kyndils spælarnar. Einkin er at ívast í, at hetta hevði verið eitt gott lið, um tað hevði havt høvi til at verið við í summartúreringini. Málmaðurin Byrgir Hansen var góður.

Fyrsta mannslið Kyndils hevur gjøgnum kappingarnar á summar vist gott spæl og spældi seg fram til finaluna; men hóast at teir vunu sunnudagin, var tað ikki av tí, at hetta var av tí vakra og besta spæla, teir hava sýnt.

Í morgin verður hondbóltkapping í Havn. Tað er kapping um steyp, sum Egil Restorff hevur givið til kappingar millum I. mannslið Kyndils, Neistans, VÍF og SIF.

Kyndil skal leika móti VÍF og Neistin móti SIF og skulu vinnarnir av hesum dystum leika finaludystin, sum einin verður í morgin.

Heðin Brú.